

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 5h55' sáng Chủ Nhật, ngày 24/10/2021.

NỘI DUNG HỌC TẬP ĐỀ TÀI 683

“DÙNG VỌNG TÂM SẼ GIÀ, DÙNG CHÂN TÂM THÌ KHÔNG GIÀ”

Trong chuyên đề này, Hòa Thượng nhắc đi nhắc lại nhiều lần dạy bảo chúng ta **“Phải dùng chân tâm, không nên dùng vọng tâm”**. Vì sao Ngài phải nhắc đi nhắc lại vấn đề này nhiều lần như vậy? Vì phần nhiều chúng ta chỉ dùng hư tình giả ý, dùng vọng tâm chứ không dùng chân tâm. Chân tâm cũng có đề khởi nhưng chỉ thoáng qua chốc lát, hay chỉ thời gian ngắn mà không thường hằng. Cho nên có nhiều người đôi lúc cũng đề khởi được, tưởng còn nhưng đã mất từ lâu, còn lại chỉ là giả chân, giả nên mới thường thay đổi. Cái thật đã hiển lộ rồi thì không bao giờ mất.

Chúng ta phải biết rằng chỉ có Bồ Tát mới dùng được chân tâm, ngay cả A La Hán, Bích Chi Phật vẫn chưa hoàn toàn dùng được chân tâm. A La Hán là “Tứ Thánh quả”, là “Lậu tận thông”, không còn sanh tử nữa, thế nhưng vẫn chưa trở về thân tâm chân thật. Ngài nói vậy để chúng ta hiểu được rằng đừng tưởng mình đã dùng được chân tâm, rồi tự lừa dối chính mình. Tập khí phàm phu chúng ta rất sâu nặng, biến hình trong rất nhiều trạng thái khác nhau mà mình không nhận ra. Ban đầu những khởi tâm động niệm của chúng ta tưởng chân thật vì chúng sinh mà làm, mà lo nghĩ nhưng cuối cùng rồi “cái của ta”, vì “ta” len lỏi trong đó. Nếu chân thật vì chúng sinh thì không có phiền não, Phật Bồ Tát chân thật vì chúng sinh nên không có phiền não. Chúng ta làm hơn phân nửa là có “ta” trong đó nên mới có phiền não.

Hòa Thượng nói: **“Suốt ngày bận rộn, tất bật nhưng vì chúng sinh mà lo nghĩ. Làm mà không thấy mình làm, không làm nhưng đang làm, đang làm như không làm”**. Tất cả mọi việc đều vì chúng sanh mà làm, không có “ta” trong đó. Có phiền não, ưu tư, lo buồn, là ai lo buồn? Chính là “ta”! Có “ta” nên mới có ưu tư, phiền não. Vì sợ được hay mất, thành hay bại nên chúng ta mới lo buồn.

Chúng ta phải hiểu chính mình đang phàm phu nên chắc chắn tập khí sẽ mai phục sẵn, nên không bao giờ tin tưởng nó. Biết rõ **“tự tư tự lợi, danh văn lợi dưỡng, năm dục lục trần, tham sân si mạn”** đang nằm sẵn trong chúng ta. Không nên nghĩ chúng ta tu lâu rồi thì không còn những thứ này, chỉ là đang ỉn mình mà thôi. Đó là suy nghĩ sai lầm! Phật nói: **“Bao giờ các ông là A La Hán thì mới tin vào chính mình, nếu chưa phải là A La Hán thì đừng tin vào chính mình!”**

Có nhiều người nghĩ mình đã vượt qua nhiều thứ nên đã ổn lắm rồi. Nhưng thực tế gần sát dính sát, gần danh dính danh, gần ăn dính ăn, gần ngủ dính ngủ, gần lợi dính lợi. Cho nên đừng vội tin mình. Trước

đây tôi khuyên mọi người tốt nhất đừng bao giờ cho mình có cơ hội tiếp xúc gần với những thứ đó, phải tạo khoảng cách xa ra.

Ngày xưa, có một người sếp của tôi ăn chay trường, tu hành rất nghiêm túc, nhiều năm không gần gũi vợ, con lớn hết rồi. Ông tu lâu năm nên nghĩ rằng mình cũng ổn. Sau đó ông tìm một người giúp việc quê lên, biết nấu đồ chay, đi đâu cũng mang cô ấy theo để nấu đồ chay cho ông ăn. Một thời gian sau người giúp việc đó có bầu, có con, chẳng những một đứa mà hai năm sau thêm một đứa nữa. Lúc đó người vợ lớn tuổi và thậm chí những người xung quanh cũng không hiểu tại sao. Bản thân ông cũng biết lỗi của mình, tất cả tài sản ông để lại cho vợ con hết và ra đi tay không, gây dựng lại sự nghiệp từ đầu. Đây là một người trường chay nhiều năm, dụng tâm tu hành cũng rất tốt mà còn dính mắc như vậy. Cho nên chúng ta phải biết mình là một phàm phu, vẫn đang là một phàm phu, vậy thì không thể có cơ hội tiếp cận. Vì nếu có cơ hội thì gần thứ gì sẽ dính thứ đó.

Có một người rất lớn tuổi rồi mà chỉ muốn cưới một cô bé còn trẻ, sau khi cưới xong thì chết. Đây cũng là người có nhiều năm tu hành. Trong phần “Chính tín” của Tịnh Độ có một câu chuyện về người cha niệm Phật. Ông viết di chúc dặn con: “*Cha cả đời tu hành, trường chay, giữ giới. Nếu lúc sắp chết cha làm gì sai trái với việc tu hành thường ngày thì phải đập chết đi, đừng có chiều, vì đó không phải là cha*”. Chúng ta thấy họ xác quyết và nhìn xa trông rộng như vậy. Cho nên mỗi chúng ta hàng ngày quen dùng vọng tâm. Chúng ta dùng cách này, cách nọ để hợp lý hóa vọng tâm thành chân tâm. Đó chính là đang hại mình, phải luôn luôn đề cao cảnh giác. Nếu thấy đó là vọng tâm thì phải kiểm soát và dừng lại ngay, không dùng cách để che đậy. Giống như bầy ngựa hoang thả ra rồi tìm cách bắt lại chắc chắn rất khó.

“**Tâm viên ý mã**”, tâm như con khỉ, ý như con ngựa. Khỉ chuyên càn trong rừng thì vô phương, ngựa thả ngoài đồng nội thì cũng hết cách rồi. Tại sao người xưa dạy chúng ta, khi muốn nói điều gì thì uốn lưỡi ba lần mới nói. Đó là để luôn phản tỉnh, rà soát trước lúc nói. Chúng ta tưởng không sai những mà vẫn sai, vì chúng sinh quen dùng vọng tâm rồi. Nó sẽ biến hình biến dạng ở nhiều cách khác nhau mà chúng ta không nhận ra. Điều chúng ta nhận ra còn không kiểm soát được thì thứ không nhận ra làm sao chúng ta kiểm soát đây?

Ngày xưa tôi không thạo cách nói số liệu của chữ Hán, tôi dịch bị nhầm là: “*Trong một sát na con người có 32 triệu ý niệm*”. Bây giờ chú Viên Đạt dịch lại là: “*Một sát na có 32 ức trăm nghìn ý niệm*”. Một sát na là 1/5 giây, vậy một giây có 160 ức trăm nghìn ý niệm (*tức là một giây có 16 nghìn tỷ ý niệm*). Như vậy trong một giây, ý niệm của chúng ta rất nhiều, vì vậy rất khó để nhận ra được. Thứ nhận ra được còn không kịp thời chặn nó, thì làm sao kiểm soát được thứ không nhận ra, cho nên chúng ta sẽ mãi mãi trôi lăn trong vọng tâm.

Từ lâu tôi đã có sự phản tỉnh rất lớn. Tôi sợ mình tu kém, công phu chưa đủ nên không tùy tiện để có thuận cảnh, nghĩa là không cho mình có cơ hội. Tôi không để mình có cơ hội gần danh, gần lợi, cũng không để tiếp xúc với sắc. Ăn, uống, ngủ, nghỉ, cũng vậy, lúc nào tôi cũng kiểm soát mình, không để tùy

tiện. Cho nên chúng ta đừng ngộ nhận mình tu hành lâu lắm rồi, đã là trưởng tràng, trưởng nhóm rồi, tốt hơn trước nhiều rồi, tâm tốt lắm rồi, bây giờ chỉ dùng chân tâm thôi không còn vọng tâm nữa. Sai rồi! Trong một giây có tới 16 nghìn tỷ ý niệm, đây là con số thiên văn. Phật Thích Ca Mâu Ni nói với Bồ Tát Di Lặc về vấn đề này. Nhắc để chúng ta biết vọng niệm là vô cùng, vô tận. Có thể hơn phân nửa trong số đó chúng ta dùng chân tâm, 1/3 số đó dựa trên vọng tâm đã là vô số kể rồi. Một giây mà 16 nghìn tỷ ý niệm thì biết rõ chúng ta là phàm phu, đừng nghĩ mình là Bồ Tát.

Tổ Ấn Quang dạy: **“Tất cả chúng sinh là Bồ Tát, chỉ mình ta là phàm phu”**. Phải dùng tâm Bồ Tát để nhìn chúng sinh, thấy chúng sinh là Bồ Tát chứ không phải mình là Bồ Tát. Giống như câu chuyện của Ngài Tô Đông Pha và Thiền sư Phật Ấn. Lâu ngày gặp Thiền Sư, thấy Thiền sư ngồi đó, Ngài Tô Đông Pha nói Thiền Sư ngồi giống đồng phân bò và đặc ý tưởng mình thắng. Còn Thiền Sư nói: *“Lâu ngày gặp Hiền giả, tôi thấy ông giống như Phật”*. Tô Đông Pha về nhà khoe với vợ rằng hôm nay mình đã “chơi” được Thiền Sư một ván. Khi nghe chồng kể lại thì người vợ nói: *“Chết anh rồi! Tâm Ngài là Phật nên nhìn anh giống Phật. Còn tâm anh là đồng phân bò nên mới thấy Ngài là đồng phân bò. Anh thua chí mạng rồi!”*.

Cho nên cần xét người nói câu nói đó ở cương vị nào, cảnh giới nào, cần thận chớ bắt chước nói theo. Hòa Thượng nói: **“Tâm tôi là cả mạng chân thành”**. Nếu chúng ta cũng nói theo, như vậy là nói bừa, là vọng ngữ rồi! Lừa thầy phản bạn mà cũng là chân thành ư? Chúng ta bắt chước nói theo nhưng cũng phải suy nghĩ, thấy người ta nói “*Bồ Tát Kiến*”, “*Bồ Tát Gián*” mình cũng nói theo. Nếu tâm mình chưa phải Bồ Tát, chưa chân thành thì chắc chắn đó là vọng tâm rồi. Không phải bỗng dưng Phật dạy: **“Y Kinh giải nghĩa, tam thế Phật oan. Ly Kinh nhất tự, tức đồng ma thuyết”**, chính là ở chỗ đó. Tôi thấy có nhiều người chứ không phải một người thường dùng câu: *“Lâu ngày không gặp, thấy mặt Bồ Tát sáng trưng!”* Nghe giọng là biết là nói xạo rồi, biết là nói thêu dệt rồi! Cho nên phải biết chúng ta là phàm phu, nghĩa là đang dùng vọng tâm. Vậy phải luôn kiểm soát, gạn lọc. Nên nhớ mặc dù kiểm soát mà nó vẫn thường vượt rào.

Nhà Phật nói **“Giác ngộ”**. Chúng ta nghe hiểu không? Tưởng là hiểu nhưng chúng ta không hiểu. **“Giác ngộ chính là tỉnh thức, tỉnh giác, phản tỉnh”**, luôn luôn ở trạng thái phản tỉnh, kiểm soát chính mình. Cho nên **“Học Phật là học sự giác ngộ”**. Có nhiều người nghĩ cạo đầu, mặc áo cà sa, gõ chuông gõ mõ, gọi đó là giác ngộ. Nghĩ như vậy là sai rồi! Không phải là hoàn toàn sai, mà chỉ là một phần ở trong Phật. Nói chung là tất cả những điều đó chỉ gọi là hỗ trợ chúng ta xa lìa những sự cảm dỗ thôi. Dĩ nhiên là ngồi tụng Kinh tốt hơn đi cãi lộn nhiều lắm, nhưng quan trọng là phải biết **mình luôn ở trạng thái phản tỉnh hay không**. Nhiều người đang tụng Kinh vẫn tự thầm nói: *“Tôi đang tụng Kinh đó nha, chút nữa tụng xong thì biết tay!”*. Mặc dù miệng vẫn tụng niệm A Di Đà Phật, nhưng ngoài kia họ thả bò ăn lúa, ta liền động tâm. Lúc đầu thì tụng chậm, nhưng sau phải tụng nhanh lên cho xong để còn đi xử lý vụ việc.

Trong bài Hòa Thượng nói: **“Người thế gian chúng ta khó giữ được tuổi thanh xuân, không ai lưu giữ được thanh xuân của mình, không có cách nào. Mỗi người đều cứ nghĩ và muốn mình năm nào**

cũng là tuổi 18, nhưng không làm được.” Con người không phải mỗi năm, mỗi tháng già đi, mà ngày ngày chúng ta đang già đi, già đi từng sát na một, nghĩa là từng khoảng khắc đang già đi. Con người tại sao có thể già nhanh vậy? Người thế gian nói lo buồn kiến cho chúng ta già, bận ngày ngày ưu tư, lo lắng thì bận ngày ngày già đi. Phật nói với chúng ta **“Bạn dùng vọng tâm sẽ già, nếu dùng chân tâm sẽ không già”**. A La Hán, Bích Chi Phật vẫn già đi vì chưa hoàn toàn dùng được chân tâm, Bồ Tát không già do đã dùng chân tâm. Chúng ta phải hiểu rõ chỗ này! Tuy các Ngài còn vọng tâm nhưng rất vi tế, phải là Bồ Tát mới nhìn thấy, chúng ta không thấy được. Cho nên đừng nghe nói như vậy mà mà nghĩ rằng: *“Ồ, A La Hán, Bích Chi Phật vẫn còn vọng tâm”*.

Hòa Thượng nói: **“Bạn nghĩ xem dùng chân tâm vô cùng quan trọng. Bạn dùng chân tâm thì sinh trí tuệ, dùng vọng tâm thì sinh phiền não. Chân tâm thì lìa vọng niệm, trong chân tâm không có ý niệm, bạn thanh tịnh, tự tại. Bạn dùng vọng tâm sẽ bị dày vò, những thứ trong vọng tâm dày vò làm mình phiền não”**. Chỗ này nhiều người khó hiểu nhưng Hòa Thượng nói: **“Làm mà không làm, làm rất tốt mà thấy như không làm, không làm mà làm”**. Cho nên Ngài nói tại sao bạn có khổ não, phiền não là vì bạn đang dùng vọng tâm.

Hòa Thượng đã nói những câu rất dễ để chúng ta hiểu: **“Việc tốt cần làm, nên làm không công, không đức”**. Không phải vì công đức mà làm, mà phát xuất từ chân tâm mà làm, từ lợi ích chúng sinh. Đủ sức thì làm, không thì thôi, không phan duyên thì sẽ rất tự tại. Như hôm trước tôi đã nói, hôm nay mình có ba đồng thì làm ba đồng, mai có ba đồng thì làm nữa. Có ba đồng mà đòi làm 30 đồng thì vọng tưởng, cưỡng cầu rồi, khi đó sẽ gây phiền. Phiền não đều từ nơi vọng tâm sinh ra, bạn mong muốn chính mình không lìa thanh xuân, vậy thì đối nhân xử thế tiếp vật bạn phải dùng chân tâm, không dùng vọng tâm. Chân tâm chính là tâm chân thành, trong tâm chân thành không có buồn vui thương ghét. Ngài nói đến thất tình **“Hi, nộ, ái, ố, ai, dục, lạc”**. Không có tự tư tự lợi, danh văn lợi dưỡng, ngũ dục lục trần, tham sân si mạn. Tâm này vĩnh viễn thanh tịnh. Tâm thanh tịnh thì thân thanh tịnh. Thân thanh tịnh thì bách bệnh bất sinh, nghĩa là không bị bệnh.

Thật ra Hòa Thượng nói ở đây không phải nói cho người khác nghe mà đang nói chính tâm cảnh của mình. Ngài sống trong tâm cảnh này nên Ngài đã nói: **“Tâm tôi là một mảng chân thành”**. Nếu ta nói câu đó là vọng ngữ, đã tâm chân thành thì làm gì có bệnh, có phiền não khổ đau. Còn những thứ đó là chúng ta chưa dùng được chân tâm.

Trên **“Kinh Đại Thừa”** nói: **“Cảnh tùy tâm chuyển”**. Cảnh là hoàn cảnh, hoàn cảnh tùy theo tâm mà chuyển. Thân thể này cũng là hoàn cảnh, vậy thì thân thể chúng ta sẽ tùy theo tâm mà chuyển. **“Y báo tùy theo chính báo chuyển”**. “Y báo” là hoàn cảnh xung quanh, “Chánh báo” là nội tâm. Cho nên các vị đồng tu nếu muốn giữ mãi tuổi thanh xuân, muốn khỏe mạnh sống lâu phải giữ được tâm thanh tịnh.

Hòa Thượng đang nói về tâm cảnh của mình. Chúng ta nhìn hình ảnh của Ngài từ năm 26 tuổi đến 80, 90 tuổi sẽ thấy. Năm 26 tuổi Ngài là một thanh niên gầy gò, mặt không tròn trịa như bây giờ. Lúc 40-

50 tuổi, Ngài có thân người cân đối, mặt tròn trịa, da lúc nào cũng hồng hào khỏe mạnh. Cho đến tận 90 tuổi, Ngài hoàn toàn không bệnh do tâm Ngài thanh tịnh. Hơn 90 tuổi Ngài vẫn còn giảng Pháp. Có nghĩa là hơn 60 năm Ngài chia sẻ, giảng pháp khắp nhiều nơi trên thế gian. Bây giờ ngoài 95 tuổi rồi, Ngài tâm thì có thừa nhưng sức không đủ không thể giảng Pháp nữa. Ngài biết dùng điều phục tâm để dưỡng thân nên mới có thời gian lâu dài để phục vụ chúng sinh như vậy. Mỗi chúng ta đây không biết bảo vệ thân nên không thể phục vụ chúng sinh dài lâu.

Ngày nay chúng ta thấy thế giới dịch bệnh, thiên tai triền miên. Tôi xem qua tin tức thế giới, thấy rất đau lòng! Đó là do tâm con người. Hôm qua tôi nói một câu: *“Giá như các cường quốc trên thế giới giải tán hết vũ khí hạt nhân, bắt tay nhau đoàn kết để con người sống trong bao dung thì hoàn cảnh này liền tốt”*. Trước đây, khi giảng Pháp, Hòa Thượng nhắc đến việc Mỹ đem 80 tỷ USD chi vào chiến tranh ở Việt Nam. Chiến tranh đã gây cho cả hai bên đều thương tổn nặng nề. Nếu Mỹ đem số tiền đó viện trợ Việt Nam thì con cháu Việt Nam đời đời nhớ ơn họ, nhưng họ đã không làm như vậy, khiến con cháu tang tóc, uất hận. Nếu đem số tiền chế tạo vũ khí giết người hàng loạt đó đi giúp người nghèo, các nước lớn anh em đoàn kết không gây chuyện với nhau thì thế giới này tốt biết bao! Tâm không còn hận thù, hoàn cảnh sẽ tốt.

Từ ở chỗ **“Cảnh tùy tâm chuyển”**, thân thể này là cảnh của tâm, tâm tốt rồi thì thân sẽ tốt. Hoàn cảnh xung quanh sẽ tốt không còn mưa gió trái mùa, động đất núi lửa, thiên tai địch họa. Tôi trồng rau tôi biết khi tâm tốt cây cối nở hoa, cây mọc hoang dại có thể ăn được. Bây giờ núi ngoài kia lên cây gai góc, gai nhỏ nhưng giống như lưới thép gai quân sự vậy, vướng vào quần áo cả sáu bảy chiếc gai một lúc, nhỏ nhưng rất bén, một chỗ dính bốn năm cái. Tôi nghĩ tại sao mà rau ngon người ta ăn được sao không mọc, thứ bò ăn không được sao vẫn mọc. Muốn bỏ đi phải dùng cuộc giật từ xa, giật qua một bên mới được, rất nhiều nơi đều là như vậy. Đó là do tâm con người bây giờ không tốt. Nơi tôi ở rừng núi bao la, ngày xưa mới về nhìn dưới lên thấy màu trắng đều là nấm trứng gà, nấm mối. Bây giờ không còn nữa, lâu lâu mới có được do người dân tộc hái về bán, nhưng phải đi cả ngày thật xa, nơi không có dấu chân người mới có nấm.

Thử nghĩ xem hoàn cảnh có ảnh hưởng đến tâm người không? Có chứ! Có người không tin điều này nhưng cứ từ từ chiêm nghiệm sẽ thấy: **“Tâm tốt hoàn cảnh tốt, tâm xấu hoàn cảnh sẽ xấu”!**

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy còn lộn xộn, còn nhiều sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!

Chúng con chân thành cảm ơn!